

СИЛАБУС

навчальної дисципліни
«Детінізація економіки»

кафедра економічної безпеки та
фінансових розслідувань

Статус дисципліни	вибіркова
Рівень вищої освіти	другий (магістерський) рівень
Ступінь вищої освіти	магістр
Форми здобуття вищої освіти	заочна
Мова навчання	українська
Навчальний рік	2-й рік
Форма підсумкового контролю	залік

Тихонова Олена Вікторівна, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри

Профайл: <https://scholar.google.ru/citations?user=LCo5zqIAAAAJ&hl=ru&authuser=1>

Контактний телефон: 044-520-07-84

Електронна адреса: fin_bezpeka@ukr.net

Розклад навчальних занять:

Консультації:

Очні: пн-пт з 14.00-16.00

Онлайн: електронною поштою, пн.-пт з 8.30 до 16.00

Стислий опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни – засвоєння та формування у майбутніх фахівців умінь та компетентностей для забезпечення ефективної протидії тінізації національної економіки, а також здатність ефективно використовувати їх у професійній діяльності.

Тривалість – кількість кредитів ECTS 5; 150 годин (з них, аудиторної роботи – 18 год., самостійної роботи – 132 год.)

Форми та методи навчання. Форма навчання – заочна. При викладанні використовуються різноманітні методи навчання. Словесні методи навчання: лекція, розповідь, пояснення, навчальна дискусія. Органічне поєднання зазначених методів навчання дозволяє досягнути поставленої мети та завдань навчальної дисципліни, програмних результатів навчання, компетенцій, а також сформувати визначені компетентності.

Словесні методи доповнюються наочними методами навчання, зокрема, ілюстрування та демонстрування.

Важливе місце посідають практичні методи навчання, а саме, виконання практичних завдань дає можливість отримати практичні навички визначення загроз тінізації національної економіки.

Система поточного контролю - здійснюється на всіх видах аудиторних занять (лекційні, семінарські, практичні) шляхом опитування, розв'язання ситуативних завдань, виконання самостійних робіт тощо. Основне завдання

поточного контролю – перевірка рівня підготовки здобувачів вищої освіти за визначеною темою. Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між викладачем та здобувачами, управління навчальною мотивацією.

Система підсумкового контролю – відбувається у вигляді заліку з врахуванням балів, отриманих під час навчання.

Пререквізити – «Правове регулювання економіки України», «Стратегічне управління в публічній сфері», «Антикорупційна політика».

Постреквізити – «Правове регулювання державної антикорупційної політики. Корупційні ризики», «Запобігання та врегулювання інтересів на державній службі».

Перелік компетентностей, які забезпечує навчальна дисципліна, програмні результати навчання («hard skills»):

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
<p>3. Знати основні засади національної безпеки та уміти попереджати й нейтралізувати виклики і загрози національним інтересам України в межах своєї професійної компетенції.</p> <p>8. Уміти здійснювати ефективну комунікацію, аргументувати свою позицію, використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології у сфері публічного управління та адміністрування на засадах соціальної відповідальності, правових та етичних норм.</p> <p>11. Розробляти обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції, враховувати цілі, наявні законодавчі, часові та ресурсні обмеження, оцінювати політичні, соціальні, економічні та екологічні наслідки варіантів рішень.</p> <p>14. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.</p>	<p>ФК02. Здатність організувати діяльність органів публічного управління та інших організацій публічної сфери з врахуванням ризиків та загроз тінізації національної економіки.</p> <p>ФК06. Здатність здійснювати професійну діяльність з урахуванням потреб забезпечення національної безпеки України, у т.ч. в частині подолання загроз тінізації національної економіки.</p> <p>ФК10. Здатність примати обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції.</p>

Перелік компетентностей, розвитку яких сприяє вивчення навчальної дисципліни («soft skills»):

- здатність аргументувати власну позицію в ході організації діяльності органів публічного управління та інших організацій публічної сфери;
- приймати ефективні рішення та вирішувати проблеми, що виникають під

час реалізації управлінських рішень з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції;

- зрозуміло формувати думки; готувати та робити якісні презентації за результатами аналізу джерел, що містять інформацію щодо тонізації національної економіки;

- чітко ставити завдання і формулювати цілі щодо ефективного виконання професійних завдань.

У процесі навчання особа набуває **знання, вміння та навички**:

- знання щодо державно-правових та спеціальних заходів детінізації національної економіки;

- знання особливостей запобіжного впливу на соціальні та економічні передумови тінізації економіки;

- вміння самостійно та комплексно виявляти і аналізувати особливості причин та умов, що детермінують тіньову економіку;

- вміння правильно застосовувати отримані теоретичні та методичні знання під час вирішення конкретних ситуаційних задач;

- навички аналітичної обробки інформації щодо виявлення ознак тіньової економічної діяльності різних суб'єктів господарювання;

- навички аналізувати та доцільно використовувати отриману інформацію для набуття практичних вмінь роботи та застосування знань системної детінізації національної економіки.

Структура навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи в розрізі тем
Тема 1. «Тіньова економіка як загроза економічній безпеці держави»	Лекція: наочне представлення за допомогою ноутбука, проектора. Семінарське заняття: індивідуальні та групові опитування; перевірка засвоєння теоретичного матеріалу, письмова перевірка.	Вивчення лекційного матеріалу. Підготовка до питань семінарського заняття. Теми рефератів, доповідей: 1. Специфіка тіньової економіки в сучасній Україні. 2. Основи стратегії детінізації економічних відносин в міжнародній практиці 3. Міжнародне співробітництво в контексті боротьби з тіньовою економікою. 4. Специфіка тіньової економіки в сучасній Україні.

<p>Тема 2. «Структура тіньової економіки та її інституційні особливості»</p>	<p>Лекція: наочне представлення за допомогою ноутбука, проектора. Семінарське заняття: індивідуальні та групові опитування; перевірка засвоєння теоретичного матеріалу, письмова перевірка. Практичне заняття: На практичному занятті здобувач вищої освіти вирішує практичні завдання з визначення загроз тіннізації національної економіки та розроблення заходів з її протидії.</p>	<p>Вивчення лекційного матеріалу. Підготовка до питань семінарського заняття. Підготовка до дискусії із тематики «Напрями вдосконалення механізмів державного регулювання у сфері детнізації економічних відносин в Україні». Теми рефератів, доповідей: 1. Основні детермінанти тіньової економіки в Україні. 2. Види тіньової економіки та їх характерні ознаки. 3 Особливості подолання рейдерства в Україні. 4. Державні інституції, задіяні у протидії тіньовій економіці в Україні.</p>
--	--	---

Основні інформаційні джерела

1. Адміністративно-правове забезпечення протидії тіннізації економіки : навч. посіб. / С. В. Білан, В. Я. Мацюк, О. П. Рябченко, О. В. Тильчик, В. В. Тильчик ; Держ. фіскальна служба України, Ун-т держ. фіскальної служби України. К., 2019. 245 с.
2. Ангелко І. В. Тіньова діяльність у господарській системі України: монографія. Дрогобич: Посвіт, 2020. 232 с.
3. Біла С.О. Детнізація економіки – передумова євроінтеграції України. Ukraine – EU. Modern Technology, Business and Law: collection of international scientific papers: in 2 part. Part 1. Modern Priorities of Economics. Engineering and Technologies. Chernihiv: CNUT, 2016. С. 67-70.
4. Глобальні тенденції і перспективи: світова економіка та Україна. / Наук. ред. В.Юрчишин. Київ: Заповіт, 2018. 202 с.
5. Кіржецький Ю.І. Тіньова економіка та напрями її подолання в Україні. Львів : Ліга-Прес, 2013. 170 с.
6. Харазішвілі Ю.М. Системна безпека сталого розвитку: інструментарій оцінки, резерви та стратегічні сценарії реалізації: монографія. Київ, 2019. 304 с.

Технічне обладнання та програмне забезпечення навчальної дисципліни

З метою організації належного викладання матеріалу з навчальної дисципліни використовується наступне обладнання: ноутбук та мультимедійний проектор, яке дозволяє ефективно та змістовно демонструвати належну інформацію під час занять. Крім того використовується програмне забезпечення: ZOOM, VIBER, MOODLE та інші, за допомогою якого можна проводити дистанційне навчання з навчальної дисципліни.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

Політика щодо термінів виконання та перескладання: завдання, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75 % від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання пропусків та незадовільних оцінок відбувається під час чергування викладачів на кафедрі економічної безпеки та фінансових розслідувань.

Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба та інші) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням науково-педагогічним працівником.

Політика щодо академічної доброчесності: очікується, що наукові роботи, доповіді та інші форми роботи здобувачів вищої освіти будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших здобувачів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Політика вивчення та викладання навчальної дисципліни здійснюється з дотриманням основних нормативних документів Національної академії внутрішніх справ.

Після здійснення вибору цієї дисципліни вона стає обов'язковою для вивчення та включається до індивідуального навчального плану здобувача

Оцінювання результатів навчання

Аудиторна робота (поточне накопичення балів)			Підсумковий контроль	Підсумкова кількість балів
<i>max 60%</i>			<i>max 40%</i>	<i>max 100%</i>
Тема 1	Тема 2	Самостійна робота	Залік	
15	15	30	40	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	відмінне виконання
85-89	добре	B	вище від середнього рівня
75-84		C	загалом хороша робота
66-74	задовільно	D	непогано
60-65		E	виконання відповідає мінімальним критеріям

35-59	незадовільно	Фх	необхідне перескладання
1-34		Ф	необхідне повторне вивчення курсу

Розробники:

професор кафедри економічної безпеки
та фінансових розслідувань

Олена Тихонова

Силабус схвалено на засіданні кафедри економічної безпеки та фінансових розслідувань, протокол від 10.09.2020 № 1.

**Завідувач кафедри економічної безпеки
та фінансових розслідувань**

Лариса ГЕРАСИМЕНКО